

Påskeprædiken 2020

Johannesevangeliet 20,1-18.

Teksten fortjener, at du læser den højt. Find den i din egen bibel, eller find den her <https://www.bibelselskabet.dk/brugbibelen/bibelenonline/Joh/20>

Støjen og stilheden omkring os

Der er underligt stille i gaderne. Vi holder os mest inde, og når vi går ud holder vi afstand til de få, vi møder. Hos mange af os – os, der ikke har skolesøgende og derfor nu hjemmeskolede børn – er der stille. Det sociale liv er sat på pause.

Til gengæld er den støj, der altid kommer fra radio, TV og alle de andre medier, højere end nogensinde før. Vi hører nyheder i døgndrift, vi lytter til politikere og eksperter, vi lytter til og læser andres tanker om corona og krise. Gode råd om sundhed og sygdom, om familieliv og parforhold under krisen, om bøger, vi kan læse, musik, vi kan lytte til, og film og serier og gudstjenester, vi kan streame.

Det larmer, og man bliver ør i hovedet og forvirret.

Der er god tid til at tænke tanker, men det er svært at tænke store tanker, når der er krise. Rådvildhed, usikkerhed og uvished spærrer for det.

Det hjælper ikke at gå ned i kirken.

Kastellet er lukket, men jeg har som præst ID-kort og kan komme forbi vagterne. Jeg har nøgle til kirken og kan låse mig ind. Som en af de privilegerede få kan jeg stadig gå derind. Sidde derinde og nyde skønheden og stilheden.

Men stilheden er helt forkert. Den baggrund, jeg plejer at nyde den på –brudstykker af samtaler, lyden af mennesker og musik og liv omkring mig, lyden af snakkende og leende konfirmander – alt det, der kvalificerer den gode stilhed, har ikke være der i ugevis. Den tiltrængte pause fra mange forskellige opgaver, situationer og relationer er ikke helt så tiltrængt.

Jeg kan ikke prale af et rigt spirituelt liv, og jeg søger normalt ikke stilheden. Jeg foretrækker at være i verden fremfor at trække mig tilbage fra den. Men denne påske har en stilhed alligevel indfundet sig.

Jeg har læst Johannesevangeliet. Herhjemme på mit kontor. Jeg har læst den mundrette version i den netop udkomne Bibelen 2020. Jeg har læst uden alle de forbehold, man som forholdsvis bibelkyndig teolog uværgerligt tager, når der “laves om” i teksten, og betydninger forskyder sig.

Bibelen 2020 er sat op, så teksten ses og læses som en fortløbende fortælling. Selv Johannesevangeliet, som ikke hører til de letlæste dele af Bibelen, læser man åndeløst fra begyndelsen og til slutningen.

Eller næsten til slutningen. Jeg ender dér, uden for graven, i selskab med Maria Magdalene. Fortællingen om hende er et af de allerstærkeste fortællinger i Det Nye Testamente (eller Den Nye Aftale, som det hedder i Bibelen 2020). Og jeg vil gerne være der, hvor hun er.

Støjen og stilheden i evangeliet

Der har været støj i Jerusalem i dagene op til påske, dengang for snart 2000 år siden. Påskefejrende jøder i hundredvis, håbefulde revolutionære og nervøse romerske soldater. Jesus red ind i Jerusalem, og folk jublede, råbte, festede og sang: "Hosianna! Velsignet være han, som kommer i Herrens navn, Israels konge". Der var mennesker overalt, oprør i luften og krisestemning.

Jesus og disciplene fejrede påskemåltid sammen, det sidste måltid, sagde han, og indstiftede nadveren. Så blev han taget til fange, pint og plaget, og folk jublede, råbte, festede og råbte "korsfæst ham, korsfæst ham."

Så blev han korsfæstet. Lagt i graven og forlod den.

Alt dette er sket, da vi møder Maria Magdalene. Nu har støjen fortonet sig. Hun går ud tidligt om morgenen og ser, at stenen er flyttet fra graven. Så løber hun hen til Peter og den discipel, Jesus elskede, og siger, at de har flyttet Herren fra graven og "vi ved ikke, hvor de har lagt ham."

Disciplene løber derud, de ser den tomme grav og med typisk mandlig logik forstår de det, de hidtil ikke har forstået: At Jesus skulle opstå fra de døde. Og så går de hjem.

Men Maria Magdalene bliver stående. Nu er der stille, og hun græder. Graven er tom. For hende betyder det, at hun er alene og forladt – at hun nu er uden den Jesus, hun havde valgt at følge, fordi det var hos ham, hun fandt tilgivelse og kærlighed, nyt liv.

Det hjælper hende ikke, at så store sendebud som engle taler til hende. "De har flyttet min Herre, og jeg ved ikke, hvor de har lagt ham," græder hun.

Maria Magdalene bliver stående. Hun venter på noget mere – noget, der for alvor kan trøste hende i hendes forladthed. Engle – de trøster hende ikke rigtigt. Det gør derimod en vidunderlig samtale, hun har med havemanden. Eller, hun tror, det er havemanden; hun tror, han har flyttet Jesus, og nu må han fortælle hende, hvor han har lagt ham. Så hun kan hente ham.

Der er så meget sorg og desperation i det ønske. Hun vil, koste hvad det vil, hente ham tilbage. Have hans krop tilbage.

Så er det han kalder hende ved hendes navn, Maria. Hun kender ham på stemmen.

"Rabbuni," svarer hun.

Den opstandne gør præcist det, han har gjort for hende tidligere, hører hende, ser hende, taler til hende, lukker hende ind.

Lukas fortæller om det i Lukasevangeliets kapitel 7, hvor hun (for traditionen identificerer kvinden her med Maria Magdalene) salver ham med olie fra sin alabasterkrukke.

*Himlen sig til jorden bukked',
den gang du blev støvets søn;
bøj dig nu til hjertesukket,
øre dit til angers bøn!
O Marias søn, du bolde,
døm mig ej med læber kolde,
skjul mig i din kærlighed!*

Sådan digter Grundtvig i *Med sin alabasterkrukke*, nummer 151 i salmebogen. Jesus bøjer sig til hendes hjertesuk, lægger øre til hendes bøn, hans læber er heller ikke denne gang kolde, tværtimod, man kan næsten høre varmen i hans: "Maria."

Vi kan høre varmen, fordi også vi kender hinanden på stemmen. Vi kender derfor også den varme, som strømmer i os ved lyden af den elskedes stemme.

Når ens søn ringer og fortæller løst og fast om, hvad der sker lige nu, og man bliver taknemmelig over, at han deler det med én. Men mest af alt simpelthen taknemmelig over at høre hans stemme. Jeg kender ham på stemmen, som ingen anden.

Jeg forstår, hvor ubærlig savnet af den elskedes stemme kan være, når han ikke er der mere.

Støjen og stilheden i påsken

Der må være en højere mening med, at vi i tekstrækken til dette års påske skal høre Johannesevangeliets påskefortælling. Den egner sig til situationen, hvor vi sidder hver for sig.

Johannesevangeliet forholder sig nemlig ikke så meget til menighedens liv i verden som til den enkelte troendes forståelse af verden. Johannesevangeliet forholder sig til intellektuelle spørgsmål og problemer, og appellerer derfor til den enkelte.

Der er stille i gaderne. Og i kirkerne. Ikke i medierne, hvor det som altid gælder om at råbe højest. Ikke i vores hoveder, hvor usikkerhed og bekymring forhindrer os i at tænke. Men prøv alligevel, om du kan skelne hans røst fra alle de andre røster, der lyder lige nu.

Maria Magdalene kender ham på stemmen. Hun kender ham på stemmen, og hun ved hun er kendt af ham. Med alt det, hun er. Han er der. Men ikke som før.

"Rør mig ikke," siger han.

Han er ikke den krop hun kender. Han er en ny form for liv, en anden eksistens, som død og tid ikke kan sætte grænser for.

.....

Almægtige Gud, dit væsen er evigt, du står uden for tiden. Vores liv i verden opstår og forgår; men det er dig det opstår fra, og i dig hører det atter op. Vi jubler over det og græder over det; men det er selve din evighed, vi åbner os for i dets korte dage.

Vi takker dig for evangeliet om Jesu opstandelse fra de døde. Der fødtes det håb, at i døden - da er det dig, vi blotlægger os for. Når et menneskes erindring om sig selv er gjort til intet, når glemslen er blvet alt, og personen er opslugt af det grænseløse, da er vores liv i verden vendt tilbage til dig, o Gud.

Da breder din godhed, din smilende mildhed sig ud over alle ting, indtil du synligt, og hørligt som basuners lyd, engang bliver alt i alle, og vi et med dig, ved din søn Jesus Kristus, som med dig og den helligånd er en sand, treenig gud, uden begyndelse og afslutning fra evighed til evighed.

Amen

(Torben Damsholts indgangskollekt til påskedagene)